

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 5 • год. ХСV • 13 март 2015 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

В ОЧАКВАНЕ НА ГОЛЕМИЯ ТРАКИЙСКИ ДЕН – 26 МАРТ

Още през 1914 г. тракийските бежанци в столицата изграждат свое бежанско дружество, в чийто устав е записано: „Дружественият празник е 13/26 март – денят на превземането на Одринската крепост от българската войска.“ Двадесетина години по-късно ветераните от Македоно-Одринското опълчение събират пари и построяват паметник на Одринската епопея и той и сега е там – в градината между улиците „Пиротска“, „Опълченска“ и „Цар Симеон“.

В очакване сме на 26 март – денят на Тракия. Този ден – връх в българска-

та история е свят за тракийци, прогонени от родните им огнища. Чествуваме този ден заедно с доблестното офицерство и Българската православна църква като общобългарски празник. И тази година на 26 март съвместно със Столичната община и Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва СТДБ ще организира поклонение. Ще дойдат не само членове на тракийските дружества и техни съмишленици, но и много родолюбиви българи от столицата и страната, тук ще бъдат и учениците от 129 СОУ „Антим Първи“, 88

СОУ „Димитър Попниколов“, 18 СОУ „Уилям Грладстон“ и 2134 СОУ „Димчо Дебелянов“.

Всички заедно с воинската част ще се поклоним пред подвига на одринци, пред жертвите и страданията на тракийските българи, подложени на геноцид. Да запомним какво пише на паметника: „Нека този паметник сочи пътя, по който трябва да вървят идните поколения, като не забравят, че щастлив и блажен е този гражданин, който с дела помага за преуспяването на

отечеството, и че най-сладката смърт е онази, дадена за благото на родината...“

Заповядайте на тържественото честване на Деня на Тракия и на поклонението пред величавия подвиг на българските воители в Одринската епопея. На 26 март от 11 ч. пред паметника на Одринци.

На стр. 3

**ХРИСТИНА И
ИЛИЯ СТОЕВИ**

ХОРА, БДЕТЕ!

Навършиха се 30 години от жестокия терористичен акт на гара Буново. На 9 март 1985 г. турски терористи поставят взрив във вагона „майки с деца“ на влака Бургас – София. Бомбата е с часовников механизъм, а часът е разчетен да съвпадне с навлизането на влака в тунела в района на гара Буново. Там паниката и липсата на достатъчно въздух биха довели до възможно най-голям брой жертви. Заради маневра на гара Златица влакът закъснява с две минути и взривът избухва в 21:31 ч. на гарата, а не в тунела. Експлозията убива 7 души, от които 3 деца и 4 жени. Ранени са тежко 9 души, като сред тях също има 2 деца. Шест часа жертвите и ранените се извозват в околните градове.

Терористите са членове на нелегалната организация Турско националноосвободително движение в България. Тримата главни атентатори са осъдени на смърт и екзекутирани, помагачите им, получили затвор от 3 до 6 години, са помилвани от президента Жельо Желев и някои от тях заемат ръководни постове в ДПС. Имената на убийците на деца и жени на Гара Буново се появиха на паметната плоча на чешмата в село Трънак, известна като Догановата чешма. А ДПС вади тази история като реакция срещу възродителния процес и досега не е осъдила своя тероризъм.

Сега на гарата в Буново има 7-метров паметник на жертвите от атентата, негов автор е скулпторът Александър Хайтов, син на народния писател и отечестволюбец Николай Хайтов. Паметникът предупреждава да не допуснем тероризъм в България!

90 ГОДИНИ ВЯРНОСТ

Тракийското дружество „Капитан Петко войвода“ в Карнобат чества славен юбилей

българщината.“

По решение на Централното ръководство на СТДБ по случай годишнината председателката на карнобатското дружество Милка Спасова бе награждена с най-високото отличие на Съюза – орден „Капитан Петко войвода“ – с лента, който бе връчен от ген. Тодор Бояджиев.

Още за юбилея четете на стр. 5

съм, че вашата всеотдайна дейност в Карнобат и региона са пример за съгражданите ви да отдават сили и знания за просперитета на родния край, за укрепване на българския дух и на

на Съюза – орден „Капитан Петко войвода“ – с лента, който бе връчен от ген. Тодор Бояджиев.

Подкрепа за „България в Шенген!“

На 5 март в Археологическия музей в София бе открита Националната кампания „България в Шенген! Време е!“ Инициатор на кампанията е президентът на ПЕС Сергей Станишев. Според него влизането на България в Шенген е национална кауза и всички българи трябва да се обединят зад нея. Присъстваха представители на правителството и опозицията, авторитетни имена от научните среди, културата, медиите, интелектуалци, спортисти, художници. СТДБ бе представен от председателя Красимир Премянов и от проф. Васил Проданов, директор на Тракийския научен институт. Подпи-

сана бе декларация в подкрепа на влизането ни в Шенген. „Ние не сме европейци втора ръка и никога не сме били. Българският народ е сред основоположниците на християнска Европа, на нейната духовност, култура и писменост, още от IX в. Стоици години сме били стената, която е опазвала свободното развитие на целия европейски континент. И никога не сме искали благодарност. Единственото, което някога сме искали, е равнопоставеност и почитеност. Приемането на България в Шенгенското пространство вече е въпрос на историческа и морална справедливост“, пише в декларацията.

Разговор с продължение

Антон Киссе пред в. „Тракия“:

ТРАКИЙСКАТА
ОРГАНИЗАЦИЯ
Е НАШ
ОСНОВЕН
ПАРТНЬОР

Четете на стр. 2

- Уважаеми г-н Киссе, продължаваме разговора от предишния брой, в който се спяхме на началото на кризата в Украйна, на повода и причините за протестите и броженията. Сега продължаваме, след като измина една година от събитията на Майдана. Но преди това ви моля да осветлите един въпрос: Колко са българите в Украйна? Питам за това, тъй като в българските медии се тиражират най-различни числа, особено за българите в Доницка и Луганска област.

- Според резултатите от последното преброяване като българи са се определили в Донецка област 7 500 души, а в Луганска – 2 500. Така че около 10 хиляди души са българите в самоопределилите се републики. Те тук са дошли от Бесарабия и Молдова, привлечени от възможностите за труд, които предлагала металургичните комбинати, мините и заводите. И в двете области има дружества на българите, поддържахме връзка с тях, оказваме им съдействие и помощ. Иначе по официални данни в цяла Украйна има 240 хиляди българи, по неофициални – половин милион. И забележете, 80 на сто от българите в Украйна са тракийци по потекло, много от тях знаят откъде са техните предци, намерили са си роднините в България, събират се с тях.

- А вашите предци откъде са?

- От с. Роза, Ямболошко.

- Как оценявате случващото се сега, една година след събитията на Майдана?

- Майдана започна като протест, недоволството възникна от все по-незавидното социално-икономическото положение на хората, които виждаха и корупцията, дълбоко проникнала навсякъде и дори застрашаваща държавността. В евроинтеграцията много хора видяха спасение и търсеха път към нея. Изтече една година и по ред обективни и субективни причини, се стигна дори до война. Но едновременно с това няма никакви социално-икономически преобразования, реформи не се правят. Всички очакват икономическа реформа, но тя не е възможна без

реформиране на властта и даване на повече пълномощия на местните власти. 23 години се говори за тези пълномощия, и преди Майдана и след него – също, но и сега не се забелязва никаква активност за решаване на този важен проблем. За съжаление и с корупцията не се преборихме. Ясно е, че тя не може да се премахне за година-две, но няма признаци да сме я минимизирали. В това време хвърчат нагоре цените на парното и тока, инфлацията е голяма, 350 на сто

РАЗГОВОР С ПРОДЪЛЖЕНИЕ

ТРАКИЙСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ Е НАШ ОСНОВЕН ПАРТНЬОР

Председателят на Асоциацията на българите в Украйна и член на Върховната рада на Украйна Антон Киссе пред в. "Тракия":

се обезцени гривната. Това предизвиква не просто недоволство, а гняв у хората. Протестите се преместиха пред банките, искат се оставки на ръководителите на националната банка. Милиони кредити в валута сега са застрашени. Временно е забранено на банките да вземат имоти срещу неиздължени кредити. Има опасност от банкова и финансова криза. Затуй се обръщаме към Европейския съюз за финансова помощ.

- Знам, че бяхте в Брюксел...

- Да, срещнах се с евродепутати от различни страни, естествено и с българските Георги Пирински, Андрей Ковачев, Искра Михайлова и др. Имаме обещание до края на март да бъде отпуснат заем. За това се говори в цяла Украйна, тя се надява на тази финансова помощ, защото реалните доходи падат, цената на газта расте, социалните помощи не се индексират, няма компенсации за инфлацията. Тежко се ръководи такава държава. Очакват ни местни избори, но може да се наложи да произведем и други избори предсрочно. Да дойдат хора, които могат да управляват така, че Украйна да намери изход от кризата.

- Каква е оценката ви за решенията на „нормандската четворка“?

- Най-важното е да се търси мирното решение. Затова подкрепяме всяко действие,

което работи в тази насока. Дори ако трябва да дойдат и умиротворителни сили – „сини каски“. Само да няма жертви и разрушения. Такъв е интересът на народа на Украйна.

- Доволен ли сте от резултатите от срещите ви у нас?

- Да, бях приет от министър-председателя Бойко Борисов, срещнах се и зам.министърката на външните работи Катя Тодорова, с председателя на БЧК д-р Христо Григоров и процедурата за хуманитарна помощ е утвърдена. А в Украйна получих съгласието и подкрепата на Червения кръст и на социалния министър, които изразиха готовност да се приеме хуманитарна помощ, тогава, когато бъде изпратена. Предложението на премиера Борисов да се създаде Координационен център в сградата на Агенцията за българите в Украйна, който ще решава всички въпроси както за изпращане на хуманитарна помощ, така и за временно или постоянно настаняване на българи от Украйна у нас. В тази дейност имаме голямо съдействие от Съюза на тракийските дружества в България, което е основен наш партньор. Сътрудничеството между Асоциацията на българите в Украйна и Съюза има дългогодишна история и продължава да е ползотворно.

Интервюто взе Тодор Коруюв

ГЛАСЪТ НА ТРАКИЙЦИ - В МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Председателят на СТДБ Красимир Преманов участва в заседание на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет. Заседанието бе открито и ръководено от неговия председател Ивайло Калфин – вицепремиер в правителството. В дневния ред бяха включени: разглеждане на работна програма на Съвета за 2015; изпълнението на Националния план за действие по изпълнение на националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020; информация за инициативата „Европейска гаранция за младежта“ и въпроси от организационен характер. Председателят на СТДБ Красимир Преманов, който е член на Съвета, акцентира на необходимостта в обхвата на проблематиката си Съветът да включи следните теми:

- тенденции на дезинтеграция на ислямизирани българи под въздействие на външни и вътрешни фактори и мерки за противодействие;
- мерки за адаптация и интеграция на българите, живеещи в чужбина, желаещи да се завърнат в България;
- реакции на прояви, свързани с ксенофобия и расова нетърпимост, подобни на фашисткия Луков марш.

Над 60 тракийци от бургаското тракийско дружество „Екзарх Антим I“ се включиха активно в официалната програма по отбелязване на 3 март в гр. Българово. Те бяха лично поканени от кмета на града, за да почетат националния празник на България. Мероприятията започнаха с тържественото вдигане на българския флаг под звуците на химна, който бе запят от присъстващите. След това в шествие всички отидоха до църквата „Св.Атана-

НА ПРАЗНИКА - В БЪЛГАРЕВО

сий“, където отец Захари отслужи заупокойна молитва за загиналите за освобождението на Отецеството.

Бургаските тракийци поставиха венец на входа на гробницата на загиналите православни християни по време на освобождението на Българово, която се намира в двора на храма. Цветя поднесоха и всички присъстващи в знак на ува-

жение и памет към намерилите смъртта си там българи.

„Трети март е празник на всички родолюбци, на цяла България“ – каза Тодор Ангелов, председател на тракийското дружество – „и ние трябва да помним и почитаме загиналите за освобождението на страната ни. Горд съм, че днес сме се събрали толкова много хора тук, защото това е

знак, че помним, че уважаваме миналото и дано и да се учим от него.“

Мероприятията продължиха с богата програма, подготвена от клубовете към бургаското дружество, които включиха доклад за 3 март, изпълнения на песни, посветени на Освобождението, стихове и дори забавна сценка, изиграна от присъстващите тракийци.

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ И ПРЕДТЕЧИ

ВАРНЕНСКИТЕ ВЪЗРОЖДЕНЦИ
ХРИСТИНА И ИЛИЯ СТОЕВИ

Откакто преди четвърт век бе възроден вестник „Тракия“, оттогава в нашето издание се вгражда забележителното културно дело на Христина и Илия Стоеви. Вестникът непрестанно изпитваше недостиг на финансови средства за привличане на сътрудници и заплащане на авторския труд, но всичко това никога не е предопределяло участието на най-изявената наша сътрудничка Христина Стоева и нейния съпруг. Двамата варненски възрожденци имат изключителен принос както в тракийската журналистика, така и в тракийската историография. По груба сметка във в. „Тракия“ от 1992 г. до днес са публикувани приблизително стотина статии на Христина Стоева, и няколко в Известия на Тракийския научен институт. На тракийска тематика е писала и в други издания и често е говорила в предавания по радиото. Отделно искам да изтъкна на заслугите на Христина Стоева за ползотворното развитие на българо-чешкото взаимодействие и въобще на славянофилството в днешното българско обществено пространство.

Христина Стоева е ро-

Никола Инджов представя съвременни
радетели на тракийската кауза

дена на 22 юли 1931 г. в гр. Варна. Завършила е чешка филология и история в Карловия университет – Прага, и руска филология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Работила е като журналистка, учителка, директорка на училище, и завеждаща катедра „Славянски езици“ в Института по международен туризъм – Варна. Била е преводачка и ескурзоводка. Авторка е на

28 книги и над 450 научни статии, както и реализиран сценарий за братя Шкорпил. Близко двадесет години е била зам. председателка на дружеството за Българо-чехословашка дружба.

Тракийската тематика тя разработва в много трудове, между които „В души изгрява ни завета!“, „С Тракия в сърцата“, сборника „Корени от Тракия“, „100 години организирано тракийско дви-

жение във Варна“, „Капитан Петко Войвода – Петко Киряков 1844–1900 г.“. Авторка е на Био-библиографски указател (Варна, 1994), издаден заедно със СТДБ. В книгата си „Завръщане“ Христина Стоева описва своето приобщаване към тракийската организация. В книгата „Деркоските български села. Село Имрихор“, на която е съавторка, е проследила развитието на 18 тракийски рода, прогонени от родното село на родителите ѝ. По случай нейния осемдесетгодишен юбилей издаден като сувенирно издание книгата ѝ „От извора

вода аз пих“ – пълна библиография, снимки от семейните албуми и поздравителни адреси.

При писането на 28 книги, над 450 статии неотменно с нея се е трудил и съпругът ѝ, който е съавтор на последната им засега книга – „Варненски тракийски сборник“. Илия Стоев, въпреки че не е с родови корени от Тракия, е не само член на варненското тракийско дружество, но е направил много снимки и филми на тракийска тематика, редовно е избиран за делегат на годишните събрания и е много уважаван от тракийци, които му орга-

низирала и юбилейно тържество. Роден е на 7 януари 1931 г. в село Черноглавци, Шуменско. Завършил е гимназия в Шумен, а висше образование има от Варненския икономически институт, специалност финанси и кредит. Целият му трудов стаж е в Община Варна като икономист – финансист и се пенсионира като началник финансов отдел в район „Младост“. Многократно е награждаван като отличник на Министерството на финансите и от местните структури. Член на тракийската организация е от обновяването ѝ и взема активно участие в дейността ѝ, отразявайки провежданите чествания и тържества с фотоапарат и видеокамера. Заедно с д-р Рачо Рачев станала инициатори и създадоха една от най-богатите тракийски видеотеки.

СЕЛО СВЕТЛЕН СЕ ГОТВИ
ЗА СЪБОРА ОТДАЛЕЧЕ

В село Светлен живеят с едно очаквано събитие. Това е съборът на славянството и православието, който тази година ще се състои на 2 май. Това село на 6 км от град Попово, разположено в открита плодотворна равнина, оградена от гористи хълмове, е всъщност „беломорско“. Неговите жители са потомци на заселници – бежанци от Димотишко, Софлийско, Гюмюрджинско и Кавалско. Бежанците си построили тук църква, наречена „Св. архангел Михаил“, чиято икона била донесена от старото им село Янорен. През 1881 г. открили училище, в което е учителствал Антон Страшимиров. С паметник са увековечили подвига на загиналите 51 по фронтовете. Тук има паметник и на руския писател Вселовод Гаршин, ранен в боевете при село Светлен през 1877 г., както и стар руски паметник от 1885 г., издигнат над братска могила,

в която са погребани 41 руски войници и офицери, загинали в сраженията при селото през август 1877 г., намираща се на около 500 м от Светлен в посока на град Попово. През 2005 г. бе построен храмът „Св. Цар Борис – Михаил Покръстител“, в памет на загиналите руски войници. Беломорската етнографска сбирка е другото богатство на селото, тя предлага богата експозиция от автентични носии, носени от т.нар. „беломорци“ и предмети от бита на бежанците от Тракия. Носиите са послужили в близкото минало като оригинален реквизит, използван при създаването на филма „Капитан Петко войвода“.

Така че „беломорското“ село Светлен има много основания тъкмо то да организира събор, посветен на славянството и православието. И се готви отдалече за събора, очаква много гости на 2 май.

КОЛКО ТАЙНИ МОЖЕ ДА ПОНЕСЕ ОБЩЕСТВОТО

Ген. Тодор Бояджиев
представи новата си книга

Новата книга на ген. Тодор Бояджиев „Тайните операции, които промениха света“ бе представена на 23 февруари т.г. в препълнена зала в Централния военен клуб. Тя бе организирана от издателство „Сиела“, Съюза на тракийските дружества в България, Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва и списание „Сигурност“. За книгата и автора говориха акад. Константин Косев, Кирчо Киров, Горан Симеонов от Асоциацията на разузнавачите от запаса и др.

В своето приветствие Красимир Премянов – председател на СТДБ, подчерта, че новата книга на ген. Бояджиев е признание за неговото творчество и е чест за Съюза, тъй като авторът е член на Централното му ръководство. Премянов акцентира на избрания ден за премиера на книгата, чиято значимост свързва с деня на Съветската армия, победила фаши-

зма. От книгата е видно, че когато светът е изправен пред обща опасност, каквато е фашизмът, противоборстващите сили, в т.ч. и техните разузнавателни служби постигат взаимодействие. Председателят на СТДБ предупреди, че днешният ден напомня за необходимостта да се противодейства на всички фашистки тенденции, в т.ч. и в нашата страна. Книгата разкрива потенциала на българските разузнавачи, които ако бяха пълноценно използвани, биха били изключително полезни на държавата и обществото. Красимир Премянов изрази съжаление, че организираната акция за дискредитация на българското разузнаване не е позволила ген. Бояджиев да бъде предложен за най-високо държавно отличие, поради предубедеността на компетентната институция. От своя страна СТДБ го наградя с най-високото си отличие – златен медал

■ Снимки Благовеста Цветкова

„Капитан Петко войвода“ с лента, по случай 75-та му годишнина и за неговия принос за развитието на тракийската организация.

Книгата „Тайните операции, които промениха света“ доказва, че „няма нищо покрито, което да не се открие, и нищо тайно, което да не се узнае“ (Евангелието на Матей 10:26).

В тази „история инкогнито“ пред съда на читателя са изправени три операции: „Лиоте“, „Разцепващ фактор“ и „Голгота“. За тях разказа на премиерата и ав-

торът ген. Тодор Бояджиев. И за изпуснатия дух, който и до ден днешен противопоставя хората един на други, създава вражди и налага господства.

На 29 октомври 1939 г. в щаб-квартирата на английското разузнаване МИ-6 утвърждават нормативен документ, сложил началото на една от най-секретните и най-продължителните тайни операции в световната история. Кодовото наименование е „Лиоте“ (на името на

френския маршал Луи Юбер Лиоте), а основната цел – разпад на СССР в рамките на петдесет години. На заглавната страница на документа британският министър-председател е написал – „Не подлежи на огласяване преди 2015 година“.

Операцията, кръстена на французин и без грам френско участие, дава плодове си през декември 1991 г. – със „закъснение“ само две години от първоначално планирания срок. Държавата, която съществува 73 години като Съюз на съветските социалистически републики – СССР, изчезва от политическата карта на света.

на, да доведе до разпада на СССР и цялата „социалистическа общност“. При нея „закъснението“ е само с една-две години.

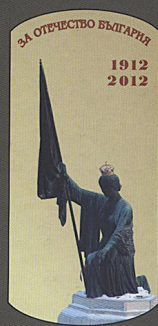
Остава да видим колко години ще са необходими на руската операция „Голгота“ (ако наистина има такава, а не е художествена измислица), чрез „перестройка“ да унищожи изродилия се комунизъм, да докара „дивия капитализъм“ и да изпрати социализма в миналото... или... в бъдещето. Според писанията операцията също е разчетена за петдесет години. Половината от тях изминаха и две трети от „целите“ вече са част от всекидневието.

КНИГА ЗА ВОЙНИТЕ И ПОУКИТЕ ОТ ТЯХ

„Войните 1912–1918. Днешен поглед и интерпретации“ е третата част от проект, посветен на юбилейната стогодишнина от тяхното начало. Първите две книги – изследването „Българският писател и Войните“ (2012) и антологията „Българската литература и Войните“ (2013) са вече в ръцете на читателя и на интересувашите се от тези съдбоносни години и събития за Отечеството ни. Третата книга, издание на Народната библиотека „П.Р. Славейков“ във Велико Търново, чийто съставител и редактор е акад. Иван Радев е свързана и с международна научна конференция, организирана от библиотеката. Книгата има две части „Историографски страници“ и „Литературоведски интерпретации“. Отправна точка в книгата е задълбоченият, очертаващ параметрите и разкриващ същността на събитията доклад на акад. Георги Марков на тема „Българският национален въпрос през Балканските войни“. Интерес предизвикват и изследванията на проф. Милко Палангурски за руско-българската военна конвенция от 1902 г. и създаването на Балканския съюз, на доц. Милен Михов за съвременната македонска историография

ВОЙНИТЕ • 1912-1918 •

ДНЕШЕН ПОГЛЕД И ИНТЕРПРЕТАЦИИ

за Балканските войни и др.

„Смазането на Илинденско-Преображенското въстание през лятото и есента на 1903 г. и последвалите го Мюрцшегски реформи ясно показват, че военното разрешение на Българския национален въпрос е единствено възможното. Правителството на Иван Ев. Гешов първо поставя под съмнение осъществяването на автономията, поради съпротивата на другите балкански държави и несъгласието

на Великите сили. То преценява, че дори в случай на успешна война срещу Османската империя съседите няма да допуснат България да извърши „Второ Съединение“, поради което са и непримирими противници на автономията. При това Европейските сили ограничават евентуалната автономия само до Македония, понеже Одринска Тракия е хинтерланд на османската столица.“ – четем в доклада на акад. Георги Марков.

И още един цитат от съчинението на акад. Марков: Историческият романтизъм няма място в „реалната политика“, защото води до погрешни решения. По Лондонския договор България се разширява в цяла Тракия и държи Македония до Кукуш и Злетовска река. Тя притежава излаз на Бяло море с пристанищата Кавала и Дедеагач, така че е безумен лозунгът „Солун или война“! Монархът, генералите и повечето политици са заслепени от „блясъка на Охридското езеро“ и търсят там „духа на цар Самуил“. С други думи България в своята вековна история се е развивала „по диагонала от Тулча към Охрид“, но защо трябва заради Охридското езеро да загубим и излаза на Бяло море?“

■ Ген. Бояджиев и Красимир Премянов

Девет години след англичаните, през 1948 г. в главата на бащата на модерното американско разузнаване Алън Дълес се ражда идеята за нова, подобна, дълготрайна тайна операция „Решаващ фактор“. Тя трябва за 40 години, без да започва нова унищожителна вой-

Всичко това ще научите от безкрайно интересната книга на приятеля на Ким Филби странджанецът ген. Тодор Бояджиев, дори да ви обземе философското „колебание“ на Джулиан Асандж (УикиЛийкс): „Колко истина може да понесе обществото и може ли да съществува без тайни?“

ТОГАВА БЕ 1 МАРТ 1925 Г....

Тракийското дружество „Капитан Петко войвода“ в Карнобат на 90 години

„Тогава бе 1 март 1925 г... днес, 90 години по-късно пак е 1 март 2015 г. и ние сме тук, наследници на прокудения тракийски род и симпатизанти, за да отбележим този мил юбилей и да си спомним за нашите изстрадали прадеди“, каза в приветствието си Милка Спасова. Председателката на карнобатската организация е потомствена тракийка. Тя е редовен член на местната структура от 1960 г., а от 1966 г. е в ръководството. От 2010 г. е член на Върховния комитет на СТДБ. Гости на честването бяха кметът на общината Георги Димитров, който също е потомствен тракиец, представители на тракийските дружества в Казанлък, Варна, София, Сливен, Айтос, Ямбол, Бургас, както и дългогодишният приятел на дружеството

и дворни места на бежанците. Пре 1927 г. общината отпуска място за построяване на бежански квартал в западната част на града, наречен от гражданите „Новата махала“. Тракийците полагат усилия да се адаптират към новия си начин на живот. Те започват да търсят ра-

тав за пресъздаване на тракийски обичаи и песни.

След преврата през 1934 г. се закриват тракийските организации. Организационният живот мъждука, но не е преустановена дейността. През 1993 г. Янко Кермедчиев, тогавашен председател на тракийско дружество „Екзарх Антим I“ - Бургас, възстановява организацията в Карнобат.

След 2004 се реализира отколешната мечта на потомствените тракийци – да могат да посещават родните места на дедите си, останали в пределите на южните ни съседки – Турция и Гърция. Вече четири пъти тракийци имаха възможността да стъпят по родните места на дедите си.

Духът на Тракия е жив. Повод за радост и гордост са творческите изяви на младите карнобатлии, които носят този дух в себе си. В националния конкурс „100 години от разорението на тракийските българи“ бяха отличени петима ученици от СОУ „Хр. Ботев“. Община Карнобат награди все-

ки от тях с исторически романи. Местната тракийска организация „Капитан Петко войвода“ с подкрепата на Валери Хаджийски от Кърджали осигури на учениците безплатна екскурзия до гр. Хасково, Перперикон, църквата на отец Боян Саръев в Кърджали и Одрин, където посетиха българската църква „Св. Георги“ и прочутата непревземаема Одринска крепост.

През миналата година младият член на тракийското дружество, ученикът от СОУ „Хр. Ботев“ Диян Драганов, участник в конкурса „Памет за Тракия и бележити годишнини – 1913/1914 г.“, спечели първото място. Той бе награден с екскурзия до Европейския парламент в Брюксел по покана на евродепутата Евгени Кирилов и доц. Маруся Любчева.

Авторитетът на тракийското дружество нараства, защото то е подкрепено от ръководството на общината – от кмета Георги Димитров и зам. кмета Мария Генова, от директора на СОУ „Христо Ботев“ Иван Стоянов и от много

спомоществатели. Успехите му се дължат на неуморните членове на ръководството и новите членове – младежите. Тракийското дружество следва заветите и примера на предшествениците си – да не забравя корените си, да се връща често по обратния път на дедите си и да не допусне историята да бъде прекроена.

Такива са карнобатските тракийци, чийто организационен живот тече вече 90 години. Специално за годишнината дружеството подреди изложба, включваща снимков материал от важни моменти от живота на карнобатската организация и тракийски носии. За юбилея бяха получени много поздравителни адреси. Специално обръщение пристигна от народния представител ген. Михо Михов, който заявява своята готовност, където и да е да не жали сили и енергия да бъде полезен за благо-то и доброто на прекрасния Карнобатски край.

Снимки Димитър Ошавков

Димитър Костадинов, собственик на туристическа агенция.

В галерия „Бенчо Обрешков“, където се проведе честването, възкръснаха спомените за прокудените бежанци. Бежански кеврани, натоварени на кораби, стигат до Бургас. Бегълците от Източна Тракия, предимно скотовъдци и земеделци, търсят район за заселване, който да е подобен на родното им място. Над 200 семейства се заселват в Карнобат. Общинската няма къде да ги настани и им дава места между днешния завод „Карина“ и Института по земеделие. Наричат кварталчето им „Бодилково“ – понеже местността е обрасла с бурени и бодили. Новодошлите с оскъдни средства си построяват кирпичени къщици, покрити с корени и стъбла от царевича и слама. Многолюдните семейства преживяват 10-15 г. при крайно мизерни условия. Средствата от бежанския заем са усвоени за доставяне на работен добитък, обработваема земя

бота във фабриките и при чорбаджиите в града.

Много от тракийците, дошли в Карнобат, намират поминък в близките села Венец, Церковски, Житосвят, Детелина, Екзарх Антимово, Крушово и др. Водени от желанието си да се срещат и да си спомнят за родна Тракия, те се обединяват и създават тракийската организация „Тракия“, която развива разнообразна дейност. Общината предоставя клуб на тракийците в центъра на града, а по-късно им е дадена сладкарница „Сватчето“. През 1930 г. младежите от Карнобат създават младежката организация, която носи името на Петко войвода. В същата година се изгражда самодееен театрален състав, а през 1960 г. се ражда нов театрален и самодееен със-

ШМЕНТИ-КАПЕЛИТЕ НА ДЖЪСТИН МАККАРТИ

Д-Р ЕЛЕНА АЛЕКОВА

През 2010 г. у нас бе издадена книгата на Джъстин Маккарти „Смърт и изгнание. Етническо прочистване на османските мюсюлмани 1821–1922“, в която глава пета е озаглавена „Балканските войни“. От самото заглавие на книгата се разбира, че авторът включва и Балканската война в процесите на едновековното „етническо прочистване на османските мюсюлмани“, извършвано този път от българите. Доколкото от предговора на ст.н.с. д-р Веселин Ангелов към българското издание разбираме, че Джъстин Маккарти е американски демограф, че преподава история в Университета в Луисвил, Кентъки, и че книгата „е подкрепена с доста солидни и необорими научни доказателства. Видно е, че става въпрос за сериозен научен труд, който може да служи като еталон за хуманизъм и толерантност. Маккарти просто ни е предоставил в пълна степен и по коректен начин само конкретните исторически факти“; доколкото този „сериозен научен труд“ може да служи за основа и на множество други фалшификации и пасквили; доколкото отзивите у нас и по света за този труд са доста и варират от пълно отрицание и недоумение до пълно одобрение и аплодисменти; и, не на последно място, доколкото самият Джъстин Маккарти претендира за научност и коректност, ще си позволя да изкажа няколко свои недоумения.

Един сериозен научен труд в областта на демографията и историята би следвало да се опира, поне според приетите стандарти, на достоверност на фактите например. На всички факти! Дали е така в книгата на Джъстин Маккарти? Ето един от фрапиращите в тази посока примери:

„И докато кланетата в България са дело предимно на черкези и въоръжени турски елементи, османското военно командване не е далеч от идеята да издава заповеди за разрушаване на български села и избиване на невинни хора, за да се даде урок на българите. Подобни зверства са в основата на подхода „за наизидание“ – българите е трябвало да видят какво ще се случи на онези, които дръзнат да се бунтуват или подкрепят бунтовници, така че да не правят нито едното, нито другото от страх. Най-известният нанесен погром е този на Бояджик (Батак) през май 1876 година от османския генерал Шевкет паша, когато – според съществуващите данни – са убити 166 мъже, 8 жени и 12 деца (186 човека от общо 1300-те жители на града). Шевкет паша е изпратен от Едирне, за да потуши въстанието в Бояджик, а клането е за наизидание на бунтовниците в района.“

Не е нужно да си особено начетен, за да видиш дори само в тези няколко изречения очевидната недостоверност, свързана непосредствено с нещата, за които американският професор пише. Българин и с елементарни познания по геогра-

фия и история знае, че ямболското селище Бояджик съвсем не е родопското селище Батак и че Бояджишкото клане по време на Априлското въстание от 1876 г., известно и като „Кървавото хоро“, е на второ място по жестокост и масовост след Баташкото клане в нашата история, но не е самото Баташко клане и няма нищо общо с него, освен че е извършено във връзка с потушаване на Априлското въстание. Или може би се лъжа в начетеността на съвременния българин, защото, ето – имало е български преводач, български издател, български учен, написал към изданието предговор, и всеки от тях би могъл да хване тази грешка, да предупреди автора, та поне в българското издание да не я повтаря, но това не се е случило, значи...

И така, като обикновен читател, защото не съм нито демограф, нито историк, вече мога ли да бъда сигурна, че и останалите факти в книгата са достоверни? А и как читателите по света биха разбрали, че в нея има подобни неточности? Разбирам, всеки може неволно да сгреша. Но не е ли недопустимо, дори престъпно да се допускат грешки в книга като книгата на Джъстин Маккарти, която преобръща до голяма степен, да не кажа изцяло, гледната точка към исторически събития, способни и до днес да взривят дори със случайна искрица и Балканите, този барутен погреб на Европа, и Кавказкия регион, и Средна Азия, и Крим!...

Един начетен и прехвален американски професор според мен би трябвало, когато говори за Бояджишкото клане от 1876 г., да не бърка с. Бояджик с друго село поне заради факта, че там е родословният корен на Джон Атанасов, създателя на компютъра, още повече, че тъкмо в това клане е убит дядото на Джон Атанасов, а баща му, който впоследствие емигрира в Америка, остава жив в прегръдките на убития, но е ранен в главата и цял живот носи белега от куршума и спомена за клането.

А сега да видим доколко Джъстин Маккарти, като учен и като демограф, е коректен в своята книга, и пръко засяга някои от съвременните аспекти при тълкуването и оценката на Балканската война...

Като начало ще обърна внимание на заглавието на книгата – „ЕТНИЧЕСКО ПРОЧИСТВАНЕ НА ОСМАНСКИТЕ МЮСЮЛМАНИ“. Не се ли вижда от пръв поглед, че то е заредено с убийствено манипулативно внушение тъкмо заради набиващата се некоректност в него? Нима за един демограф не е пределно ясно, че поставянето на определението „ЕТНИЧЕСКИ“ в един семантичен ред с определението „ОСМАНСКИ“, че и с понятието „МЮСЮЛМАНИН“ е само по себе си абсурдно? За какво „ЕТНИЧЕСКО ПРОЧИСТВАНЕ“ говори той във връзка с османците например? Нали с понятието „османци“ в Османската империя са идентифицирани само благородни-

Д-р Елена Алекова

ците, управляващата върхушка, а не обикновените турци? Доколкото знам, никой никога не е избивал поголовно османската върхушка от началото до края на съществуването на империята и ако е имало дворцови преврати, те са били дело на самите османци и няма как да бъдат окачествени като каквато и да е форма на „етническо прочистване“. А като се има предвид и това, че тази върхушка е имала различен етнически произход (практика е било ръководните и дипломатическите кадри на империята да се вземат от еничарския корпус), излиза, че и самото използване на думата „османски“ в такава пряка връзка с думата „етнос“ е манипулативно. Още повече, когато става дума за учен демограф.

Не знам дали Джъстин Маккарти, като учен демограф, би могъл да отговори и на въпросите: Откога и религиозната общност, каквато са мюсюлманите, е станала етнос? И ако мюсюлманите са етнос, значи ли че в него освен турците в Турция се включват изповядващите исляма иранци в Иран, иракчани в Ирак, араби в Саудитска Арабия, индийци в Индия, индонезийци в Индонезия и мюсюлманите, принадлежащи към различни етноси и граждани на всички други страни по света?

Можем, разбира се, да приемем, че Джъстин Маккарти обособява условно понятието „османски мюсюлмани“ (идентифициращ мюсюлманите в рамките на Османската империя) и го използва като работен термин. Но какво търси едно условно понятие (или работен термин), нямашо нищо общо с понятието „етнос“ нито в една

му част („османски“), нито в другата му („мюсюлмани“) в израз като „ЕТНИЧЕСКО ПРОЧИСТВАНЕ НА ОСМАНСКИТЕ МЮСЮЛМАНИ“? Умишлено или отново неволно Джъстин Маккарти прави грешка, като в случая смесва, размива едно в друго понятията „етнос“ и „религиозна общност“? Защото това вече не е грешка, която просто подронва научния му авторитет, както беше в случая с Бояджик (Батак), а грешка много сериозна, заредена с непредвидими последствия, тъй като поражда внушения, че поробените от Османската империя народи са се борели не срещу своите поробители османците, а срещу всички поданици на империята, което не е съвсем точно (да си припомним думите на Левски, че те, нашите революционери, не се борят срещу турския народ, а срещу султана и неговите закони). И друго зловредно внушение – че християнските народи са се борели срещу мюсюлманите, т.е. християните – срещу мюсюлманите. На фона на взривените през 2001 г. нийоркски Кули Близнаци разбирате ли за какво опасно внушение иде реч?...

И другата манипулация на Джъстин Маккарти, произтичаща от неговата некоректност в тази посока – че не поробените (християни) векове наред са жертва на поробителите (османците), а поробителите са тяхна жертва и днес християнските народи трябва по всякакъв начин да изкупват своя грях, да връщат някакви дългове и т.н. (Засега у нас това се онагледява с проблема за вакъфските имоти, като май пак се забравя или умишлено пропуска, че това са заграбени от османците

български земи, т.е. имоти на български институции, манастири, църкви и граждани, които султанът е предоставял безвъзмездно за изпълняването на духовно-религиозни, административни и други дейности в Османската империя.)

Разбира се, не само в заглавието, но и по страниците на цялата книга Джъстин Маккарти заличава етническия състав на мюсюлманите в Османската империя, „претопява“, така да се каже, етносите в „миллета“. Той си знае защо. Но понеже темата ми е свързана с Балканските войни, ще се спра само на глава пета от труда му, озаглавена „Балканските войни“. В нея срещаме различни таблици. Една от тях е „Населението на Османската Европа, 1911 г. по провинции и религии (миллет)“. В нея американския демограф показва броя на населението в „провинциите“ Одрин, Селаник (Солун), Яня, Манастир, Ишходра и Косова, като религиите (миллет) на населението са: „мюсюлманска“, „гръцка“, „българска“, за графата „обща“ е посочено, че тя съдържа групи, невключени в таблицата, като евреи и римокатолици (вж. на стр. 165). Следва таблицата „Османска Европа през 1911 г. Население в проценти по миллет“, в която населението е посочено като: „мюсюлмани“, „гърци“, „българи“, „други“ (вж. на стр. 166). В друга таблица – „Население през 1911 г. преди Балканските войни“ (тук вече дори не е уточнено, че населението е разделено по „миллет“, т.е. по религиозен признак) – са посочени „мюсюлмани“, „гърци“, „българи“, „евреи“, „други“ в „гръцки владения“, „български владения“ и „сръбски владения“ (вж. на стр. 210). В контекста на „ЕТНИЧЕСКОТО ПРОЧИСТВАНЕ“, изведено в заглавието на книгата на Джъстин Маккарти, за кой етнос в Османската империя наред с гърци, българи, евреи и други се досещате веднага, щом стане дума за мюсюлмани? За арменци? Или за албанци? Или... А нима в Османската империя само етническите турци са мюсюлмани? Въпросите са риторични...

Възхищавайки се на „коректността“ на Джъстин Маккарти и в тези таблици, може да се каже също така за приносите му и в религиознанието. Та той като учен демограф изцяло преобръща дори и религиознанието, защото според така представените от него таблици, направени по „миллет“ (т.е. по религиозен признак), излиза, че в Османската империя е имало не поданици, които са изповядвали исляма, християнството и юдаизма, а поданици, които са изповядвали исляма, еврейската религия, римокатолицизма и някакви българска, гръцка и др. религии, каквито няма. Православието не е нито българска, нито гръцка, нито каквато и да е друга национална религия.

О, да... Американският професор всъщност използва документи на Османската империя и е естествено тази империя да е имала своя политика относно етносите и етническия си състав, както и специфични форми на отчет на населението, които от гледна точка на националните държави, различните вероизповедания и мерките на нашето съвремие изглеждат не особено логични, често и абсурдни. Но тогава коректно ли е един съвременен учен демограф в наше време, което е все още време на националните държави и на различните вероизповедания, известни и строго регламентирани от векове, да си позволява подобна волност при интерпретациите, като дори извежда некоректността си в заглавието на свой фундаментален труд?

Продължава в следващия брой

С ИМЕТО НА СТАЙКО ВОЙВОДА

ДЕСИЛАВА КОСТОВА

В дните около 115-годишнината от смъртта на Капитан Петко войвода, не можехме да не си спомним и за най-малкия му брат Стайко, от чието раждане тази година се навършват 157 години, а от гибелта му – 136 години. Още повече, че младежкото дружество в Димитровград носи името на Стайко войвода.

Кой е Стайко войвода? Малко са известните факти за него. Знае се, че Стайко

Кирков Каракирков е деветото, последно дете на Груда и Кирко Каракиркови. Данни за него почерпихме от книгата на Пенка Чакалова-Генева „Спомен и памет за Каракирковия род – родът на Капитан Петко войвода“. От спомените на Добра Каракиркова, записани от Георги Сапунаров, е видно, че е роден през 1858 г. и е най-красивият измежду братята. Стайко Киряков има примера на по-големия си брат и също като него взема дейно учас-

тие в борбата за Тракия. Оглавява списъка на Първа българска родопска дружина „Защита“, участва в битката при установяване на Маронийската република в Мароня, както и в потушаването на Сенклеристките бунтове в Родопите. Нородната любов, на която се радва Стайко, е отразена в благодарственото писмо до Петко войвода, подписано от жителите на с. Върбово, Смолянско и в запазената народна песен от Догансарския фолклор. Стайко

войвода е убит от сенклеристите през март 1879 г. близо до с. Цар Калоян, а местността днес носи името Стайкови ливади. Войводата бил само на 21 години.

При възстановяването на Тракийското младежко дружество в Димитровград на 30.X.2002 г. единодушно бе взето решение, то да бъде Стайко войвода. Това не е случайно – то бе създадено при тракийското дружество в града, което носи името на по-големия му брат – Петко войвода. Младежите се радват на подкрепата на тракийците от основното дружество и с гордеят със своя патрон – Стайко войвода. Неотдавна те взеха решение да направят поход до лобното място на своя патрон и да поставят цветя на паметната плоча.

ДЕЦА РИСУВАТ КАПИТАНИНА

Младото дружество „Тракия“ в село Преславен, Старазагорска област организира изложба по повод 115 години от кончината на славния народен защитник Капитан Петко войвода. Тя стана възможна благодарение на г-жа Петра Мачева, която предостави рисунки на ученици от Стара Загора, Казанлък и Чирпан, а децата от Преславен добавиха своите художествени изображения на Войводата, за да допълнят експозицията. Зад тази прекрасна проява освен тракийското дружество стоят основното училище „Бойчо Русев“ и народното читалище „Димитър Наумов“ в селото, както и тракийското дружество „Одринска епопея“ в Стара Загора.

ИЗЛОЖБА НА ЧОРАПИ И ТЕРЛИЦИ – РЪЧНА ИЗРАБОТКА

АНЕТА ГЕОРГИЕВА

Стана традиция тракийското дружество и народното читалище „Тракия – 2008“ – град Хасково, да организират прояви за жените тракийки. В чест на 8 март – международния ден на жените, и Баба Марта беше организирана изложба от терлици и чорапи ръчна изработка – /плетени, шити и бродирани. В изложбата участва-

ха 20 жени тракийки, които бяха усвоили до съвършенство от своите баби и майки плетенето на терлици и чорапи.

Изложбата предизвика интереса на много граждани, а така също и на медиите, които решиха да отразят и осветят своите всекидневни емисии с това събитие. В изложбата бе представен и един мъж – Димитър Топалов, бивш учител, който в свободното си време експериментира в различни модели чорапи и терлици.

Всички участници в изложбата получиха подаръци, поднесени от председателя на читалището Димитрийка Христова и от секретаря на читалището Анета Георгиева.

Софийското тракийско дружество и клуб „Родопи“ ви канят

16 март (понеделник): Представяне на книгата „Животописи“ на писателя и журналиста Тодор Коруев;

30 март (понеделник): Паметна вечер, посветена на 110 години от рождението на Ламби Данаилов. Ще бъде представена и книгата на Росица Данаилова „Оцелели-те дневници“.

От 17.30 ч. в Тракийския дом, ул. Стефан Караджа“ 7-А

ЛИТЕРАТУРЕН КОНКУРС

Литературен конкурс за ознаменуване 170-ата годишнина от рождението на Капитан Петко войвода обявяват Община Плевен, тракийското дружество „Подем“, дружеството на писателите, читалище „Тракия – 2013 г.“ и редакцията на вестник „Посоки“ в Плевен. Творците и гражданите от Плевенска област и страната могат да участват със спомени, есета, разкази, стихове и песни. Творбите ще бъдат оценявани от компетентно жури. Най-добрите ще бъдат издадени в специален Дневник – сборник за възпоминание и почит на Капитан Петко войвода и изпратени на всички тракийски дружества в страната. А най-добрите ще бъдат наградени с грамоти и парични награди. Вашите творби изпращайте на адрес:

5800 - Плевен, кв. „Сторгозия“ бл. 19, вх. А, ап. 9 - за Йордан Гевреков, trakia_pleven@abv.bg, тел. 0878/682 816. Краен срок за изпращане на творбите - 30 март 2015 г.

Честито!

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и редакцията на вестник „Тракия“ поздравяват рождениците на Съюза:

Яни Ставрев Янев - Кърджали..... 2.03.1949 г.

Хубен Стефанов Хубенов - София 4.03.1959 г.

Проф. Иван Георгиев Филчев - София 5.03.1923 г.

Ирина Димитрова Енчева - Бургас 8.03.1949 г.

Еню Димитров Димитров - София 16.03.1940 г.

Ели Вълчева Гьорева - Пловдив 21.03.1943 г.

Проф. Тодор Кирев Тодоров - София 25.03.1933 г.

Антоанета Стойчева Йотова - София 27.03.1960 г.

УТОЧНЕНИЕ

В бр. 3 на в. Тракия в информацията „Изследване на младите тракийци“ е допусната неточност. Николина Умурска не е авторка на книгата „Поглед към Историята на Тракийския младежки съюз“, тя само я представила на сбирка на тракийското дружество. Извиняваме се на авторката Десислава Костова – секретар на Тракийското дружество и председател на Младежкото дружество в Димитровград! Отнасяме се с уважение към нейните усилия да проучва миналото на Тракийския младежки съюз.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А Печат: Военно издателство ЕООД

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Елена АЛЕКОВА, Никола ИНДЖОВ и Хубен СТЕФАНОВ; Главен редактор: Тодор КОРУЕВ
e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел. 02/986 71 26; факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Валентина АНГЕЛОВА (Бургас) – 0879 545 115; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/884 25 59; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) – 044/62 48 53; Анета Георгиева (Хасково) – 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03; Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

ИВАН БУНКОВ

СНИМКИ: МЕХМЕД РЕДЖЕБ

Кукерското хоро, дето го играят наследниците на малоазийските българи в квартал „Лъджа“ на Ивайловград, е ляво.

Първо това хоро не е като онова „лявото“, за което навярно се сещате. Щото повечето хора са десни – по посока на въртенето на планетите. А нашето кукерско хоро, дето го играем наследниците на малоазийските българи в квартал „Лъджа“ на Ивайловград, е ляво. Защо ляво?! Така! Не знам защо, но допускам, че е хоро на съпротивата. На характера. То гони злото напролет. То прочиства всички угаени в душиците ни мътнотии, всички зли помисли. Цял ден си скачал като луд с чанове, звънци и тюмбелеци, накрая, когато трябва да си капнал от умора, цъфтиш.

Да, да, точно – щастливо цъфтиш!

То и затова кукерското ни хоро не секва.

Все по-млади и по-млади, че и мъже и жени, и момчета и малки момичета, навли пояси, препасали тасми, сложили щавени и нещавени кожи на глави, изрисували страшните маски, скачат като

Аз да водя лявото кукерско хоро!

дивни, изпадат в транс хиляди години след пиршествата на Дионисий. Никой не ги зове ни по партийна, ни по профсъюзна линия. Зове ги, сякаш, повикът на ДНК-то. Знаем ли какво ги зове, но в началото на всяка година една част от лъджанци прокарват пъртини до съседните села, за да се снабдят с чанове и тюмбелеци. Уговорките със стопаните са започнали от лятото, че и поотдалече. Защото все по-малко кози и овце остават в селските кошари, чанове не се купуват лесно, само за красота – скъпи са, особено ония, дето пеят и направо си говорят. И сякаш

напридат малки и големи невидими нишки, та уплитат и водят в буйна посока реката кукерска.

И все пак, защо сме станали кукери и защо ставаме кукери, не може да се обясни. Говори се, че всеки ритуал имал космическо измерение. Че се свързва с мощни сили с небето.

И аз го чувствам. Особено като речем „Хайде, кукери, да изиграем нашето ляво кукерско хоро!“. О, тогава дръж се, земя, майко мила. Слейте се с нас, небеса! Ставаме едно с огромна сила, отричайки злото!

Та никога не съм се чувствал по-човек от тогава!?

